

รายงานการวิจัย

การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพ

การศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

**The Development of Guidelines for the Achievement of the Internal
Education Quality Assurance. of the Faculty of Science and Technology
Phetchabun Rajabhat University**

ด็กษณัคณา กิจจรัส

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2563

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

**The Development of Guidelines for the Achievement of the Internal
Education Quality Assurance. of the Faculty of Science and Technology
Phetchabun Rajabhat University**

ลักษณะคณา กิจจรัส

อาทิตย์ หู้เต็ม

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รองคณบดีฝ่ายวางแผนและ

ประกันคุณภาพการศึกษา

ทุนอุดหนุนโดยงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประเภททุนอุดหนุนงานวิจัยสถาบัน

ประจำปีงบประมาณ 2563

(၈)

ชื่องานวิจัย การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผู้วิจัย นางลัทธน์คณา กิจจรัส

สาขาวิชา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีเสร็จวิจัย 2563

บทกัณฑ์ย่อ

การวิจัยนี้นำเสนอการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและระบบติดตามจากการปฏิบัติงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ 2) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ 3) เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงานประกันคุณภาพให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผลจากการการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลปรากฏว่าการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.04$) ดังนั้น ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำคัญ : การพัฒนา แนวปฏิบัติ ผลสัมฤทธิ์ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

Title The Development of Guidelines for the Achievement of the Internal Education
Quality Assurance. Of the Faculty of Science and Technology Phetchabun
Rajabhat University

Author Mrs.Luckana Kitcharat

Faculty Science and Tecnology Phetchabun Rajabhat University.
Years of Research completed 2563

Abstract

This research presents the development of guidelines for the achievement of the internal education quality assurance. Of the Faculty of Science and Technology Phetchabun Rajabhat University with the objective 1) to study problems, obstacles, comments, suggestions and follow-up systems from internal quality assurance education at the faculty level 2) to develop guidelines for internal quality assurance in terms of components and indicators point 3) To improve the process of quality assurance work to achieve better results The sample consisted of 70 administrators, faculty and staff in the Faculty of Science and Technology. The research instrument was a questionnaire to develop guidelines for the achievement of internal educational quality assurance. Of the Faculty of Science and Technology Phetchabun Rajabhat University Statistical analysis including mean and standard deviation.

The results of the research showed that The result of the development of guidelines for the achievement of the internal education quality assurance. Of the Faculty of Science and Technology Phetchabun Rajabhat University The results show that the development of guidelines for the achievement of the internal education quality assurance. Of the Faculty of Science and Technology Phetchabun Rajabhat University With the highest average of the overall level ($\bar{x} = 4.04$) Therefore, administrators, faculty and staff of the Faculty of Science and Technology can develop guidelines to achieve the achievement of internal educational quality assurance. Of the Faculty of Science and Technology Be effective

Keywords : The development, Guideline, Achievement, Internal education quality assurance.

(ค)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วย คำแนะนำต่าง ๆ จากผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่สละเวลา ให้คำแนะนำคำปรึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยใน ครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นอย่าง สูง ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้แก่ผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนงานวิจัยสถาบันในครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

ลักษณะคณา กิจจรัส

สิงหาคม 2563

(จ)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความสำคัญของการวิจัย	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. ขอบเขตของการวิจัย	3
4. ระยะเวลาในการวิจัย	4
5. นิยามศัพท์เฉพาะ	4
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ	6
2. เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา	8
3. แนวทางการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	10
4. กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	11
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
2. เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย	21
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	21
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
5. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการทดลอง	22
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	22
บทที่ 4 ผลการวิจัย	25
ตอนที่ 1 ผลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	26

(ช)

สารบัญ (ต่อ)

ตอนที่ 2 ผลระดับการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์	28
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	37
1. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	38
2. ข้อเสนอแนะ	40
บรรณานุกรม	41
ภาคผนวก	44
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย	45
ประวัติผู้วิจัย	51

(ซ)

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	20
4.1 จำนวนร้อยละการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์	26
4.2 ผลระดับการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์	28

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวิจัย

หลักการและเหตุผล

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นส่วนช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมกันในสังคมและเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าจนสามารถเข้าสู่การแข่งขันในเวทีโลกนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการศึกษาของประเทศให้ได้ระดับมาตรฐานทั้งในระดับประเทศและสามารถเทียบเคียงสมรรถนะได้กับมาตรฐานนานาชาติ ทั้งนี้แนวโน้มทางการศึกษาในโลกยุคปัจจุบันที่ไร้พรมแดนทางด้านข่าวสาร ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วโดยต้องจัดการศึกษา ให้ทันกับสถานการณ์โลกที่เต็มไปด้วยความรู้และข้อมูลที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการมีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุง มีการกำกับติดตามและมีระบบการประเมินตนเองก่อน ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งกิจกรรมหนึ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการบริหารสถานศึกษา เพราะการประกันคุณภาพเป็นการดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อให้หลักประกันว่าผลผลิตที่เกิดขึ้น คือคุณภาพของผู้เรียนจะมีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายความว่า กระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาชาติโดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผน การดำเนินงานตาม แผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความ รับผิดชอบร่วมกันทุกคน

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายความว่า กระบวนการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้า ของการปฏิบัติ ตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงาน ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการ เร่งด่วนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

“การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกใน

การควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนา และสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแล้ว ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น ให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

ให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะ ให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้ สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561)

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น และสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะทำให้เกิดคุณภาพแก่ผลลัพธ์ผู้เรียน การวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการ ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย ตลอดจนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกันทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและระบบติดตามจากการปฏิบัติงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ
- 1.2.2) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้
- 1.2.3) เพื่อพัฒนากระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คือการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คำนวณในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคำนวณครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 70 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคำนวณ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามเพศ อายุ ประเภทบุคลากร วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.4 ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยนี้เริ่มจากเดือน กุมภาพันธ์ – สิงหาคม 2563

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 แนวปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จหรือผู้ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้ประสบการณ์บันทึกเป็นเอกสารเผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.5.2 การเทียบเคียงผลการดำเนินงาน (Benchmarking) หมายถึง วิธีการในการวัดและเปรียบเทียบผลผลิตบริการ และวิธีการปฏิบัติกับองค์กรที่สามารถทำได้ดีกว่า เพื่อนำผลการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตน

1.5.3 กระบวนการ (Process): กิจกรรม (activity) หรือชุดของกิจกรรมที่สัมพันธ์กัน ที่ทำการเปลี่ยนปัจจัยนำเข้า (input) ให้เป็นผลผลิต (output) ที่มีมูลค่าเพิ่ม (value-added)

1.5.4 การควบคุมคุณภาพ (Quality Control): การมีระบบและกลไกในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ เพื่อกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ได้ผลตามรายการตรวจสอบและตัวบ่งชี้คุณภาพที่กำหนด

1.5.5 การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit): กระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ว่าสถาบันมีระบบและกลไกกำกับและควบคุมคุณภาพ และมีการปฏิบัติตามระบบและกลไกดังกล่าว

1.5.6 การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance): การมีระบบและกลไกในการควบคุมตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตาม รายการตรวจสอบ (audit checklist) และตัวบ่งชี้คุณภาพ (quality indicators) ที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถานศึกษาแห่งนั้นสามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

1.5.7 การประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance): การติดตามตรวจสอบและการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

1.5.8 การประกันคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance): การติดตามตรวจสอบและการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่ สมศ. รับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.5.9 การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment): กระบวนการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามรายการตรวจสอบและตัวบ่งชี้คุณภาพที่กำหนดว่าอยู่ในระดับใด

1.5.10 ตัวบ่งชี้คุณภาพ (Quality Indicators): ตัวบ่งชี้ว่าการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่พึงประสงค์

1.5.11 คุณภาพ (Quality): ผลรวมของคุณลักษณะและคุณสมบัติของผลผลิต ได้แก่ บัณฑิต ผลงานวิจัย บริการวิชาการ ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.5.12 รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report): รายงานที่แสดงผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ในรอบปีที่ผ่านมา และมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน วางแผนการแก้ไขจุดอ่อน เสริมจุดแข็งของวิธีปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

1.5.13 องค์ประกอบคุณภาพ (Quality Factors): ปัจจัยหลักในการดำเนินงานของสถาบันที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ปรัชญา ปณิธาน ภารกิจและวัตถุประสงค์ การเรียนการสอน การพัฒนาและสนับสนุนนักศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การบริหารและการจัดการ การเงินและงบประมาณ และการประกันคุณภาพ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1. เพื่อให้รับทราบข้อมูลหรือหลักฐานที่แสดงได้ว่าเกิดผลลัพธ์ของการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติให้เป็นกระบวนการและระบบมากยิ่งขึ้น

1.6.2. เพื่อให้รับทราบถึงข้อมูลการนำผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.6.3. เพื่อให้คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรับทราบถึงแนวทางการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

1.6.4. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้รับทราบผลกระทบ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพและแนวทางในการแก้ไขปัญหา

1.6.5. ผลที่จะได้จากการวิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพ การวางแผนการดำเนินงานและการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพด้านการประกันคุณภาพเพื่อให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ซึ่งผู้ทำวิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา
2. เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา
3. แนวทางการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
4. กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของงานประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติภารกิจหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการของผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงตามความมุ่งหวังของสังคม เนื่องจากพ่อแม่มีสิทธิ์เรียกร้องให้สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จัดการศึกษาให้แก่ลูกอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้ลูกมีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่างๆ ได้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล ตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ และความถนัดที่แตกต่างกัน และที่สำคัญคือ ทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่สังคมต้องการ เป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ต่อไปไม่ว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองจะส่งลูกเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาใด จะมีความมั่นใจได้ว่าสถาบันการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงเท่าเทียมกัน ไม่จำเป็นต้องวิ่งเต้นหรือฝากลูกเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง ระบบการ

ประกันคุณภาพการศึกษา เป็นระบบที่พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาให้ทัดเทียมกัน ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงยอมไม่ได้ ถ้าลูกเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่งแล้วไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ในระดับต่างๆ ดังนั้น ผู้ที่รับประกันคุณภาพการศึกษาโดยตรง คือ ผู้บริหารสถาบันการศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา กรมเจ้าสังกัด และกระทรวง ต้องมีการรับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกัน การประกันคุณภาพการศึกษาแบ่งได้ ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายใน โดยวงจร PDCA (Plan - Do - Check - Act) เป็นการปฏิบัติโดยบุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษานั้นๆ

การประกันคุณภาพการศึกษากายนอก (External Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและเป็นการพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษานั้นๆ

กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 3 กระบวนการ ดังนี้

การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ หลังจากนั้นหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาจัดทำแผน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ในด้านการพัฒนาหลัก สูตร สื่อการพัฒนาครู และบุคลากร ธรรมเนียมสถานศึกษา ระเบียบการสอน การแนะแนว การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ทั้งนี้จะเน้นระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผน ติดตาม กำกับกับการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ โดยการดำเนินการดังนี้

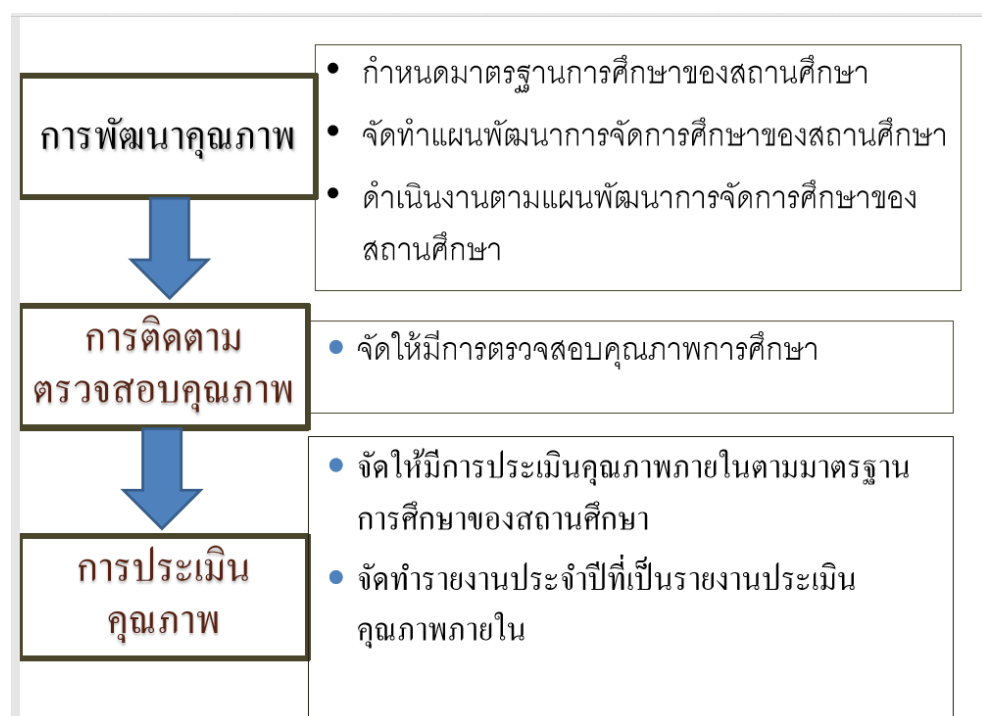
การตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานทั้งระบบด้วยตนเองของสถาบันการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และรายงานผลต่อผู้ปกครอง และผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของ

สถาบันการศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและ/หรือใช้มาตรการในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น

1.การประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment)

2.ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการดำเนินงานโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินผลและรับรองว่า สถาบันการศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

รูปที่ 1 รูปแสดงกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

2. เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา

ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลัก 4 ประการ ได้แก่ 1) การผลิตบัณฑิต 2) การวิจัย 3) การให้บริการวิชาการแก่สังคม และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ปัจจุบันมีปัจจัยภายในภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเร่งดำเนินการคือ

- 1) คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มแตกต่างกันมากขึ้นซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว
- 2) ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการศึกษาข้ามพรมแดนและการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคเอเซีย ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องการการรับประกันของคุณภาพการศึกษา
- 3) สถาบันอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน
- 4) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (Public Information) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป
- 5) สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (Participation) มีความโปร่งใส (Transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (Accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล
- 6) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน รวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดยประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 7) กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา
- 8) กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2554 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาให้มีมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

9) กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2558 ระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา และแนวทางการบริหารเกณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตลาดแรงงาน และความก้าวหน้าของศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้ง บริบททางสังคมที่เปลี่ยนไป

10) กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 เพื่อให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตาม กรอบมาตรฐานการศึกษา แต่ละระดับและประกาศกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

11) กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2561 โดยให้ยกเลิก ประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการฉบับเดิม ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา

3. แนวทางการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้วยกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 33 ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและ ความมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องและเตรียม ความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สถาบันจึงมีอิสระในการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับการพัฒนาของสถาบัน โดยอาจเป็นระบบประกัน คุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายในระดับชาติหรือนานาชาติหรือเป็นระบบเฉพาะที่สถาบันพัฒนาขึ้นเอง แต่ไม่ว่าจะเป็นระบบคุณภาพแบบใดจะต้องมีกระบวนการทำงานที่เริ่มต้นจากการวางแผน การ ดำเนินงานตามแผนการตรวจสอบประเมินและการปรับปรุงพัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการกิจ ของสถาบันบรรลุเป้าประสงค์และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันก็เป็นหลักประกันแก่ สาธารณชนให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพหลักการที่ สำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา

หลักการสำคัญในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษามีดังต่อไปนี้

1) ส่งเสริมพันธกิจหลักและพันธกิจสนับสนุนของการอุดมศึกษาภายใต้ความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

2) เป็นระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครอบคลุมปัจจัยนำเข้า และกระบวนการซึ่งสามารถส่งเสริมและนำไปสู่ผลลัพธ์ของการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา รอบใหม่ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยจะเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2557

- ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร มีการดำเนินการตั้งแต่การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินฯ จะมุ่งไปที่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าการประเมินคุณภาพ เพื่อให้สามารถส่งเสริม สนับสนุนกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด สะท้อนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

- ระบบการประกันคุณภาพภายในระดับคณะและระดับสถาบัน เป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่คณะและสถาบันพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและควมมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา ซึ่งจะประเมินตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่คณะและสถาบันต้องการให้คณะและสถาบันพัฒนาตามศักยภาพและประเภทของกลุ่มสถาบัน ซึ่งเป็นการประเมินความเข้มแข็งทางวิชาการ

4) ให้อิสระกับสถาบันอุดมศึกษาในการออกแบบระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

5) เชื่อมโยงกับระบบคุณภาพอื่นที่กำหนดและเป็นนโยบายของ กกอ. โดยเฉพาะเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และการเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. เพื่อไม่ให้เป็นการทำงานซ้ำซ้อนเกินความจำเป็นหรือสร้างภาระการทำงานของหน่วยงาน

4. กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประโยชน์ จึงควรมีแนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan)

การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check / Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) โดยมีรายละเอียดดังนี้

P**=**เริ่มกระบวนการวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินปีก่อนหน้ามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน โดยต้องเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาแบบเดิมหรือตั้งแต่เดือนสิงหาคม กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาตามอาเซียน

D**=**ดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือเดือนที่ 1- เดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน –พฤษภาคม ปีถัดไป หรือเดือนสิงหาคม – กรกฎาคม ปีถัดไป) C/S = ดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม หรือเดือนสิงหาคม – ตุลาคม ของปีการศึกษาถัดไป

A**=**วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการบริหารระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยนำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย) มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไป หรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีหรืองบประมาณพิเศษก็ได้

วิธีการประกันคุณภาพภายใน กำหนดไว้ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีการศึกษาใหม่
2. สถาบันอุดมศึกษาเก็บข้อมูลระยะ 12 เดือนตามตัวบ่งชี้ที่ได้ประกาศใช้บนระบบ CHE QA Online และให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นประจำทุกปีทั้งระดับหลักสูตร คณะ วิชา และสถาบัน
3. หลักสูตรเตรียมการประเมินตนเองระดับหลักสูตรและจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตรผ่านระบบ CHE QA Online
4. คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่านำผลการประเมินระดับหลักสูตรมาจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับคณะ
5. คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่าประเมินตนเองบนระบบ CHE QA Online และยืนยันผลการประเมินหลักสูตรที่ได้ประเมินไปแล้ว
6. สถาบันอุดมศึกษานำผลการประเมินระดับหลักสูตร ผลการประเมินระดับคณะ วิชา มาจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับสถาบัน

7. สถาบันอุดมศึกษาประเมินตนเองบนระบบ CHE QA Online และยื่นขึ้นผลการประเมินตนเองระดับหลักสูตร คณะวิชา พร้อมนำผลการประเมินเสนอสภาสถาบันเพื่อพิจารณาวางแผนพัฒนาสถาบันในปีการศึกษาถัดไป

8. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษานำผลการประเมินและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่สถาบันแต่งตั้ง (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภาสถาบัน) มาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนกลยุทธ์

9. ส่งรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ผ่านระบบ CHE QA Online ภายใน 120 วันนับจากสิ้นปีการศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วันชัย สิริชนะ (2537) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวความคิดพื้นฐาน หลักการ โครงสร้าง วิธีการและหลักเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในการศึกษาได้ใช้วิธีวิเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบการประกันคุณภาพ การรับรองวิทยฐานะและข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และประเทศไทย เมื่อได้ข้อมูลเบื้องต้นแล้ว ได้มาแจกแจง เปรียบเทียบ และสรุปข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่และสังเคราะห์ขึ้นเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จากนั้นได้ทำการทดสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้วิธีการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ต่อไป

ผลการวิจัยพบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของทุกประเทศที่ศึกษาได้เน้นถึงหลักการในเรื่องความเป็นอิสระ (Autonomy) ควบคู่ไปกับการพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากภายนอก (Accountability) ของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ โดยที่แต่ละประเทศมีกลไกการดำเนินการและวิธีการในรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์และจารีตนิยมของตน

สำหรับรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่พัฒนาขึ้น ได้ใช้กระบวนการรับรองวิทยฐานะ โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 แบบ แบบที่ 1 ใช้ระบบการตรวจสอบกลไกการควบคุมคุณภาพทางวิชาการภายในที่สถาบันได้จัดให้มีขึ้น โดยลักษณะนี้จะใช้กับสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตรที่เปิดดำเนินการไปแล้ว และเป็นระบบที่ให้เป็นไปโดยความสมัครใจ แบบที่ 2 ใช้ระบบการตรวจสอบผลการ

ดำเนินการสำหรับสถาบันหรือหลักสูตรที่ขอจัดตั้งหรือเปิดดำเนินการใหม่ เมื่อเห็นว่ามาตรการและเกณฑ์การดำเนินการเหมาะสมก็ให้การรับรอง วิทยฐานะ โดยทั้งสองระบบมุ่งเน้นการกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการกำกับดูแลตนเอง โดยการสร้างระบบควบคุมคุณภาพ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของคนขึ้นด้วยตนเอง

อมรวิรัช นาคทรพรพ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ในกระแสแห่งคุณภาพ ซึ่งเป็นผลจากโครงการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวโน้มความเคลื่อนไหวด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อที่จะศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ประเทศต่างๆ ดำเนินการอยู่ ขอบเขตการวิจัยมุ่งเน้นประเทศที่เป็นหลัก 4 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ นอกจากนี้ยังศึกษาข้อมูลของประเทศอื่น ๆ ประกอบอีกจำนวนหนึ่ง วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยการสืบค้นจากฐานข้อมูลสำคัญคือ Educational Resources Information Clearinghouse (ERIC) และการสืบค้นโดยตรงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบ Internet โดยใช้ระยะเวลาในการสืบค้น สังเคราะห์ และเรียบเรียงรวมทั้งสิ้น 3 เดือน ผลการวิจัย พบลักษณะร่วมกันของระบบการประกันคุณภาพของประเทศต่าง ๆ คือ

- 1.ความมีอิสระ (autonomy) และความสามารถตรวจสอบได้ (accountability) เป็น 2 กระแสความคิดที่มีความสำคัญ และบทบาทที่หักเหกันในการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของทุกประเทศที่ศึกษา
- 2.ในทุกประเทศที่ศึกษามีการจัดตั้งหน่วยงานกลางระดับชาติทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอิสระขึ้นมาดูแลงานประกันคุณภาพการศึกษา หน่วยงานกลางเหล่านี้มักทำหน้าที่ “ส่งเสริม” และ “ประสานงาน” มากกว่า “กำกับ” หรือ “ควบคุม” โดยเน้นบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาและประชาคมอุดมศึกษาในการกวดขันดูแลคุณภาพการศึกษาของตนเอง
- 3.หัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพอยู่ที่การกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษามีกลไกตรวจสอบการทำงานของตนเอง ควบคู่ไปกับการตรวจสอบจากภายนอก อาทิ กลไก Self-study ในระบบ Accreditation ของสหรัฐอเมริกา หรือกลไก Self-assessment ในระบบ Quality assessment ของอังกฤษ เป็นต้น
- 4.กลไกตรวจสอบจากภายนอกนั้นมักเน้นการใช้ประโยชน์จาก “เพื่อนร่วมวงการ” (peer) เป็นสำคัญ ได้แก่ อาจารย์หรือนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาด้วยกันที่เชิญมาเป็นผู้ให้วิจารณ์และความเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของแต่ละสถาบันหรือสาขาวิชา

5.ปัจจัยสำคัญยิ่งในการประกันคุณภาพ ได้แก่ การมีและใช้ข้อมูลอย่างเต็มประสิทธิภาพ นับตั้งแต่การมีฐานข้อมูลการบริหารที่ดีไปจนถึงการพัฒนาตัวบ่งชี้การดำเนินงาน (performance indicators) ด้านต่าง ๆ

6.ประโยชน์ที่สำคัญที่สุดของการประกันคุณภาพ คือ การกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษามีพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนการใช้ข้อมูลคุณภาพการศึกษาในการจัดสรรทรัพยากรอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษานั้น แม้ยังไม่เป็นรูปธรรมชัดเจน แต่ก็มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์กันมากขึ้นเป็นลำดับ

ธนະรัฐ สุวะโจ (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพสำหรับกระบวนการผลิตรายการวิทยุ : กรณีศึกษา สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพกระบวนการผลิตที่เหมาะสมแก่สถานีวิทยุตัวอย่าง โดยมุ่งเน้นให้ระบบสามารถลดปริมาณเหตุขัดข้องที่เกิดขึ้นในประมาณสูงจากการดำเนินงานของสถานีวิทยุตัวอย่างได้ พร้อมทั้งให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบคุณภาพ ISO9002 จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการประกันคุณภาพของสถานีวิทยุตัวอย่าง โดยการใช้ผังแสดงเหตุและผล ทำให้สามารถทราบปัจจัยสำคัญที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ซึ่งได้แก่ การทบทวนโครงสร้างองค์กร และรายละเอียดของงาน การจัดเก็บข้อมูลการผลิต การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบจากลูกค้า การจัดเก็บวัตถุดิบ และผลิตภัณฑ์ การวัดประสิทธิภาพการผลิต การตรวจสอบวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบจากลูกค้า การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด การชี้แจง และสอบกลับ การสอบเทียบอุปกรณ์ และเครื่องวัด การบำรุงรักษา การตรวจติดตามคุณภาพภายใน การจัดการคำร้องเรียนของลูกค้า การแก้ไข และป้องกัน เมื่อมีการศึกษา และปรับปรุงปัจจัยต่าง ๆ แล้ว จึงนำมาสร้างเป็นระบบประกันคุณภาพที่สมบูรณ์ โดยการใช้ความสัมพันธ์ของหน้าที่ของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เข้าด้วยกัน เมื่อทดลองนำระบบประกันคุณภาพที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการดำเนินงานจริง พบว่าระบบสามารถลดปริมาณเหตุขัดข้องที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งสนับสนุนการทำงานของระบบจัดการคำร้องเรียนของลูกค้า และสามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาระบบคุณภาพตามข้อกำหนดของระบบคุณภาพ ISO9002 (1994)

สุวิมล ราชชนบริบาล (2541) ได้ศึกษากระบวนการประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจรูปแบบกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ต่อกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารแบบสำรวจ จาก 11 สถาบัน แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร 16 สถาบัน และแบบสอบถามผู้บริหารและอาจารย์ 6 สถาบัน ผลการวิจัยพบว่า

สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้มีการเผยแพร่หลักการและนโยบายเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย มีรูปแบบกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย ระบบกำกับ และระบบตรวจสอบ รูปแบบที่ 2 มีองค์ประกอบเช่นเดียวกับรูปแบบที่ 1 มีการเน้นที่การพัฒนาบุคลากรภายในสถาบันเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การประกันคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ รูปแบบที่ 3 มีการกำหนดกรอบแนวคิดเป็นขั้นตอน แบ่งกระบวนการออกเป็น 5 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรของสถาบัน ระยะที่ 2 จัดตั้งสภาวิชาการขึ้นเป็นองค์กรหลักที่ดูแลเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา และมีการตั้งคณะกรรมการอำนวยการการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ประสานงานนโยบายและจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือคู่มือสำหรับให้คณะ วิชาถือเป็นแนวปฏิบัติ ระยะที่ 3 การนำนโยบายสู่แนวปฏิบัติและมีการออกเยี่ยมชมหน่วยงานเพื่อดู ความคืบหน้าของแต่ละคณะและหน่วยงาน ระยะที่ 4 การปรับปรุงระบบ ระยะที่ 5 การดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ นอกจากนี้พบว่า สถาบันมีวิธีดำเนินงานในการจัดประชุมชี้แจง นโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบัน จัดตั้งคณะกรรมการประกัน คุณภาพของสถาบัน จัดตั้งหน่วยงาน/คณะ/และผู้รับผิดชอบ จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพ กำหนด นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาและนำนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับภาควิชา และกำหนด ดัชนีบ่งชี้คุณภาพของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ต่อ วิธีดำเนินการควบคุมคุณภาพในหน่วยงาน พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อวิธีดำเนินงานด้าน หลักสูตรมากที่สุด ส่วนอีก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุด และแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านการวิจัย และด้านบริการวิชาการ ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก

อุทุมพร จามรมาน (2542) ได้ศึกษา ข้อมูลสถานภาพการประกันคุณภาพการอุดมศึกษา 5 สาขาวิชา พบว่า 22 คณะ 5 สาขาวิชา มีระบบการประกันคุณภาพอยู่ในรูปปัจจัยการนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ (Input Output Process) ส่วนกลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพอยู่ใน รูปของคณะกรรมการประกันคุณภาพ ซึ่งมีคณะบดี/รองคณบดี เป็นประธาน ในแต่ละคณะจะมี เจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพ (QA officer) ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลจากทุกคน ทุกภาควิชา และข้อมูล รวมของคณะ ซึ่งคณะในโครงการนำร่องได้มีการระบุข้อมูลที่ต้องการ มีการรวบรวมข้อมูลอย่าง เป็นระบบ จัดทำดัชนีและเกณฑ์ จัดทำคู่มือประกันคุณภาพระดับคณะและประมวลข้อมูลเพื่อจัดทำ รายงานการศึกษาตนเอง (SSR) ทุกคณะ แต่ได้รับการตรวจสอบจากภายนอก เฉพาะสาขาวิชา แพทยศาสตร์เท่านั้น

อมรวิชัย นาคทรพรพ (2543) ได้ทำวิจัยเรื่อง บนทางสู่คุณภาพ ๗ การติดตามผลการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา โดยงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าและศึกษาปัญหาอุปสรรคของสถาบันอุดมศึกษา ในการเตรียมการรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาตามนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งกำหนดให้มีทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งรวมถึงการประเมินและให้การรับรองมาตรฐานโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอันเป็นหน่วยงานอิสระที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงกรณีศึกษา เพื่อศึกษาเจาะลึกให้เห็นถึงสถานภาพ ความพร้อมและปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการประกันคุณภาพ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ในการศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษา 655 แห่งที่กระจายสังกัดอยู่ใน 9 กระทรวงและ 1 หน่วยงานอิสระ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่มุ่งศึกษาการดำเนินการมาตรการการประกันคุณภาพและการใช้ประโยชน์ข้อมูลบ่งชี้คุณภาพ ของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดต่างๆ โดยครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษารวม 8 ด้าน อีกทั้งยังได้ทำการขอข้อมูลเอกสารจากหน่วยงานต่างๆอีกจำนวนหนึ่งเพื่อประกอบการทำกรณีศึกษาอีกด้วย

ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมสถาบันอุดมศึกษามีความตื่นตัวและเริ่มดำเนินการพัฒนาระบบและกลไกประกันคุณภาพไปบ้างพอสมควร โดยมีข้อแตกต่างระหว่างสถาบันระดับปริญญาและความก้าวหน้าไปกว่าสถาบันระดับต่ำกว่าปริญญา ส่วนในแง่การดำเนินการมาตรการประกันคุณภาพและการใช้ประโยชน์ข้อมูลบ่งชี้คุณภาพ พบว่า สถาบันโดยรวมมีการดำเนินการมาตรการประกันคุณภาพไปในระดับปานกลางถึงมากเป็นส่วนใหญ่ โดยด้านที่ย่อหย่อนได้แก่ ด้านการวิจัย ด้านกิจกรรมและบริการนักศึกษา ด้านห้องสมุดและแหล่งทรัพยากร การเรียนรู้เป็นต้น ส่วนในด้านการใช้ประโยชน์ตัวบ่งชี้คุณภาพนั้น พบว่ามีการใช้ประโยชน์ระดับปานกลางถึงมากเช่นกัน โดยจุดที่ย่อหย่อนคือ ตัวบ่งชี้เชิงผลลัพธ์ (Output และ Outcome) ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับบัณฑิตศึกษา ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับความพอใจของนักศึกษาในการรับบริการด้านต่างๆ ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับผลผลิตและความสำเร็จด้านการวิจัย ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการให้บริการวิชาการของอาจารย์ เป็นต้น

ทั้งนี้โดยส่วนรวมอาจกล่าวได้ว่า ข้อย่อหย่อนเมื่อเปรียบเทียบกับแล้วพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการใช้ประโยชน์ตัวบ่งชี้ มากกว่าเรื่องการดำเนินการมาตรการประกันคุณภาพ เนื่องจากสถาบันส่วนใหญ่มีฐานะเป็นส่วนราชการจึงมีความกดดันในการออกกฎระเบียบแนวปฏิบัติต่างๆ ซึ่งเป็นมาตรการพื้นฐานของการประกัน คุณภาพเมื่อดูข้อมูลจากกรณีศึกษาพบว่า ข้อมูลจากการสำรวจจะเป็นการประเมินตนเองที่สูงกว่าความเป็นจริง (Over estimation) ของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากกรณีศึกษาชี้ชัดว่านอกจากโครงการนำร่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัด

ทบวงมหาวิทยาลัย และโครงการนำร่องเรื่องการใช้ระบบ ISO 9002 ของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดอื่นๆเพียงบางแห่งแล้ว พบว่าส่วนใหญ่มีแผนนโยบายและมาตรการที่ยังขาดแรงกระตุ้นและการผลักดันไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำให้กระแสการประกันคุณภาพในระดับสถาบันยังไม่เป็นกลุ่มเป็นก้อน โดยพร้อมเพรียงกัน อีกทั้งยังส่งผลต่อแผนการประเมินและรับรองมาตรฐานจากภายนอกที่สถาบันทั้งหมดจะต้องทยอยรับการประเมินจากภายนอกให้แล้วเสร็จภายในปี 2547 ด้วย ตลอดจนการที่สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีแนวทางการประกันคุณภาพที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งยังมีสถาบันบางแห่งที่ริเริ่มนวัตกรรมในการประกันคุณภาพด้วยตนเอง จึงน่าจะเป็นโอกาสและข้อได้เปรียบที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะใช้เป็นปัจจัยผลักดันการดำเนินงานในเรื่องนี้ให้มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และมีผลที่เป็นรูปธรรมต่อไป นอกจากนี้ยังพบจุดอ่อน นั่นก็คือ ความด้อยในเรื่องระบบข้อมูลสารสนเทศรองรับการประกันคุณภาพของสถาบันส่วนใหญ่ อีกทั้งการเสี่ยงการประกันคุณภาพที่ผลิต และการนำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาอยู่ในกระบวนการการประกันคุณภาพ ซึ่งทำให้การประกันคุณภาพในสถาบันอุดมศึกษายังขาดแรงหนุนที่พอเพียง

Lim D.(1999) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาของประเทศกำลังพัฒนา โดยมุ่งศึกษาในประเด็นของคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและการให้บริการต่อชุมชน ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศกำลังพัฒนาขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดบริการสื่อ/อุปกรณ์ ในการเสริมทักษะการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ รวมทั้งกระบวนการทางเทคนิคที่อำนวยความสะดวกในการพัฒนา งานวิจัย ตลอดจนความต้องการในเรื่องของระบบการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมในแต่ละสถาบัน

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและระบบติดตามจากการปฏิบัติงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ และเพื่อพัฒนากระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น ในบทที่ 3 มีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 70 คน มีการสร้างเครื่องมือโดยเป็นแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และมีการใช้หลักสถิติด้านค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คำนวณว่าในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากรของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคำนวณว่าครั้งนี้ ได้แก่ คือ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากรของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครซีซีและมอร์แกน (Krejcie.R.V. and Morgan,D,W, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 คน โดยเป็นการสุ่มอย่างง่าย ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากรของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

สถานภาพ	จำนวน
1. เพศ	
ชาย	25
หญิง	45
รวม	70
2. อายุ	
ต่ำกว่า 25 ปี	-
26-30 ปี	7
31-35 ปี	42
36 ปีขึ้นไป	21
รวม	70
3. ประเภทบุคลากร	
ข้าราชการ	13
พนักงานมหาวิทยาลัย	51
พนักงานราชการ	1
ลูกจ้างประจำ	3
ลูกจ้างชั่วคราว	2
รวม	70
4. วุฒิการศึกษา	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-
ปริญญาตรี	13
สูงกว่าปริญญาตรี	57
รวม	70
5. ตำแหน่ง	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	8
รองศาสตราจารย์	4
ศาสตราจารย์	-
อาจารย์	40

เจ้าหน้าที่	18
รวม	70
6.ประสบการณ์ทำงาน	
1-5 ปี	19
6-10 ปี	39
11 ปีขึ้นไป	12
รวม	70

2. เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษารุ่นนี้เป็นแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยแบบสอบถามความพึงพอใจแบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ประเภทบุคลากร วุฒิ การศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับ คือ พอใจมากที่สุด พอใจมาก พอใจปานกลาง พอใจน้อย พอใจน้อยที่สุด

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1.จัดสร้างร่างแบบสอบถามโดยการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
- 2.นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ คุ่มทรัพย์ อาจารย์ ดร.อาทิตย์ หุ้เต็ม และ อาจารย์เจษฎาพร ปาคำวัง เพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข
- 3.ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญให้คำแนะนำ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. แจกแบบสอบถาม การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กรอกเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบแล้วพบว่าข้อมูลมีความ สมบูรณ์ครบถ้วนทุกชุด และเก็บแบบสอบถามได้ครบทุกชุด
3. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. ขั้นตอนและวิธีดำเนินงาน

1. นำแบบสอบถามจำนวน 70 ชุด มาจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ ประเภทบุคลากร วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน โดยคิดเป็นค่าร้อยละ
2. นำแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มาตรวจให้คะแนนเป็นรายชื่อ ตามเกณฑ์น้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อ ดังนี้

มีการพัฒนาพอใจมากที่สุด	=	5 คะแนน
มีการพัฒนาพอใจมาก	=	4 คะแนน
มีการพัฒนาพอใจปานกลาง	=	3 คะแนน
มีการพัฒนาพอใจน้อย	=	2 คะแนน
มีการพัฒนาพอใจน้อยที่สุด	=	1 คะแนน
3. นำคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม PSPP

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจและทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะ เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ เพื่อหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ระดับความพอใจการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.01 – 5.00	หมายถึง	มีการพัฒนาพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.01 – 4.00	หมายถึง	มีการพัฒนาพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.01 – 3.00	หมายถึง	มีการพัฒนาพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.01 – 2.00	หมายถึง	มีการพัฒนาพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	0.00 – 1.00	หมายถึง	มีการพัฒนาพอใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าใช้ค่าสถิติพื้นฐานและสถิติที่ใช้ขาดคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนบุคลากร

2. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนบุคลากร

จากการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนและวิธีการดำเนิน สถิติที่ใช้และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ผลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผลระดับความพอใจการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นต้น

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและระบบติดตามจากการปฏิบัติงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ และเพื่อพัฒนากระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

ตอนที่ 1 ผลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลระดับการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 1 ผลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.1 จำนวนร้อยละของการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	25	35.71
หญิง	45	64.29
รวม	70	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	-	-
26-30 ปี	7	10.00
31-35 ปี	42	60.00
36 ปีขึ้นไป	21	30.00
รวม	70	100.00
3. ประเภทบุคลากร		
ข้าราชการ	13	18.57
พนักงานมหาวิทยาลัย	51	72.86
พนักงานราชการ	1	1.43
ลูกจ้างประจำ	3	4.28
ลูกจ้างชั่วคราว	2	2.86
รวม	70	100.00
4. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
ปริญญาตรี	13	18.57
สูงกว่าปริญญาตรี	57	81.43
รวม	70	100.00

5. ตำแหน่ง		
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	8	11.42
รองศาสตราจารย์	4	5.72
ศาสตราจารย์	-	-
อาจารย์	40	57.15
เจ้าหน้าที่	18	25.71
รวม	70	100.00
6.ประสบการณ์ทำงาน		
1-5 ปี	19	27.14
6-10 ปี	39	55.72
11 ปีขึ้นไป	12	17.14
รวม	70	100.00

จากตาราง 4.1 แสดงว่า บุคลากรของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ตอบแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง (ร้อยละ 64.29) ช่วงอายุ ส่วนใหญ่ มี 31-35 ปี (ร้อยละ 60.00) ประเภทของบุคลากร ส่วนใหญ่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 72.86) วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 81.43) มีตำแหน่ง ส่วนใหญ่ เป็นอาจารย์ (ร้อยละ 52.86) และประสบการณ์ทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ที่ 6-10 ปี (ร้อยละ 55.72) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลระดับการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษา
ภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตารางที่ 4.2 แบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ดำเนิน	ระดับ					ค่าเฉลี่ย	ค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
	5	4	3	2	1			
(1) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน								
1.การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในคณะ						3.99	0.62	พอใจมาก
2.ชี้แจงรายละเอียดก่อนการดำเนินการ						4.14	0.76	พอใจมากที่สุด
3.มีการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ						4.34	0.56	พอใจมากที่สุด
4.การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ						4.26	0.77	พอใจมากที่สุด
5.แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ						3.94	0.53	พอใจมาก
6.การประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา						3.90	0.59	พอใจมาก

ดำเนิน	ระดับ					ค่าเฉลี่ย	ค่า ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
	5	4	3	2	1			
ภายในระดับคณะ								
(2) ด้านการดำเนินการตามแผน								
7.การจัดแผนพัฒนาคุณภาพระดับคณะ						4.30	0.54	พอใจมากที่สุด
8.การกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทาง ดำเนินงานตามองค์ประกอบและตัว บ่งชี้						3.67	0.53	พอใจมาก
9.ดำเนินการตามแผน						4.29	0.54	พอใจมากที่สุด
10.การติดตามผลการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่องสม่ำเสมอ						4.14	0.68	พอใจมากที่สุด
(3) ด้านการตรวจสอบประเมินผล								
11.มีการแบ่งองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน						4.00	0.65	พอใจมาก
12.แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจผลการ ดำเนินงานการจัดทำเล่มรายงานการ ประเมินตนเอง(SAR)						3.91	0.77	พอใจมาก
13.จัดทำระบบเพื่อการรวบรวมเอกสาร หลักฐานตามตัวบ่งชี้ได้ชัดเจน						3.94	0.69	พอใจมาก
14.มีการวิเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาและ ปรับปรุงของงานจัดทำรายงานการ						3.91	0.73	พอใจมาก

ดำเนิน	ระดับ					ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
	5	4	3	2	1			
ประเมินตนเอง(SAR)								
15.มีการให้ผู้รับผิดชอบนำเสนอการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่รับผิดชอบตามไตรมาส						3.79	0.75	พอใจมาก
(4) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง								
16.วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผลการดำเนินการจัดเก็บเอกสารหลักฐานไม่ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด						4.17	0.77	พอใจมากที่สุด
17.การปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องโดยติดตามผลการดำเนินงานตามไตรมาส						4.06	0.91	พอใจมากที่สุด
18.นำผลการดำเนินและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง(SAR) ในปีต่อไป						3.99	0.78	พอใจมาก
19.การนำผลสรุปจากการดำเนินงานไปใช้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพระดับคณะ						3.93	0.78	พอใจมาก

จากตาราง 4.2 แสดงว่า ระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมของการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่าในค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ด้าน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการดำเนินการตามแผนมีค่าเฉลี่ย

($\bar{x} = 4.10$) รองลงมาคือด้านการวางแผนปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.09$) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$) และด้านการตรวจสอบประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.91$)

1) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน

การตอบแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยในภาพรวมด้านการวางแผนปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.09$) พบว่าอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้มีการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.34$) และรองลงมาคือ มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.26$) และมีการชี้แจงรายละเอียดก่อนการดำเนินงาน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$)

2) ด้านการดำเนินการตามแผน

การตอบแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยในภาพรวมด้านการดำเนินการตามแผน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.10$) พบว่าอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพระดับคณะ โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.30$) รองลงมาคือ การดำเนินการตามแผน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.29$) และมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$)

3) ด้านการตรวจสอบประเมินผล

การตอบแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยในภาพรวมด้านการตรวจสอบประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.91$) พบว่าอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแบ่งองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.00$) รองลงมาคือ มีการจัดระบบเพื่อการรวบรวมเอกสารหลักฐานตามตัวบ่งชี้ได้ชัดเจน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.94$) และมีการวิเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาและปรับปรุงของงาน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.91$)

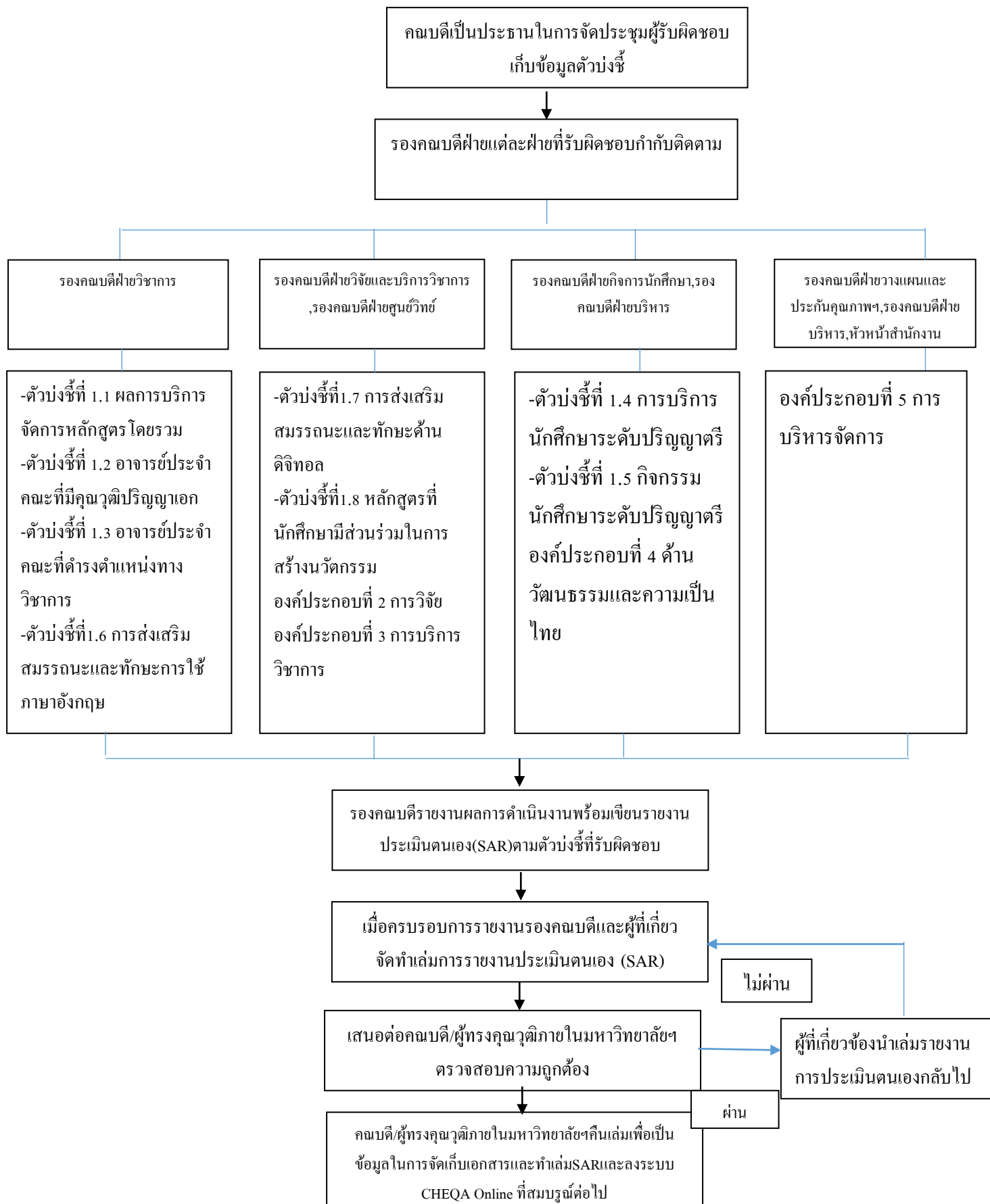
4) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง

การตอบแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยในภาพรวมด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$) พบว่าอยู่ใน

ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผลการดำเนินงานของการจัดเก็บเอกสารหลักฐานไม่ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$) รองลงมาคือ มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องโดยติดตามผลการดำเนินงานตามไตรมาส โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.06$) และมีการนำผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง(SAR) ในปีต่อไป โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.99$)

จากการศึกษาการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 70 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยประเมินในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$) โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถดำเนินงานตามระบบและกลไกการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และการลงระบบ CHE QA Online การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การดำเนินงานตามปฏิทินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ ผู้ตอบแบบสอบถามนั้นตระหนักถึง ปัญหา อุปสรรค และสามารถแก้ไขปัญหาเพื่อนำมาพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาในองค์ประกอบหรือตัวบ่งชี้ที่เป็นผู้รับผิดชอบได้

การจัดทำรายงานการประเมินตนเองและลงระบบ CHE QA-Online ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2562 (แก้ไข 15 ต.ค. 62)

**ปฏิทินการดำเนินงานการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของคณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในปีการศึกษา 2562**

(1 สิงหาคม 2562- 31 กรกฎาคม 2563)

ผลดำเนินการ	ปี 2562					ปี 2563						
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ษ.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
1.ประชุม ผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้					↔		↔		↔			
2.รองคณบดี ผู้รับผิดชอบหลัก กำกับติดตาม			←									→
3.รองคณบดีฝ่าย วิชาการกำกับ ติดตาม ตัวบ่งชี้ที่ 1.1,1.2,1.3,1.6					↔		↔		↔			
4.รองคณบดีฝ่าย วิจัยและบริการ วิชาการ,รอง คณบดีฝ่ายศูนย์ วิทย์กำกับติดตาม ตัวบ่งชี้ที่1.7,1.8, องค์ประกอบที่2,3					↔		↔		↔			
5.รองคณบดีฝ่าย กิจการนักศึกษา กำกับติดตามตัว บ่งชี้ที่1.4,1.5 องค์ประกอบที่4					↔		↔		↔			

ผลดำเนินการ	ปี 2562					ปี 2563						
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ษ.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
6.รองคณบดีฝ่ายวางแผนและประกันคุณภาพ, หัวหน้าสำนักงานกำกับติดตามองค์ประกอบที่ 5					↔		↔		↔			
7.รองคณบดีและผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำเล่มการรายงานการประเมินตนเอง (SAR)										↔		
8. รองคณบดี รายงานผลการดำเนินงานพร้อมเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SAR)											↔	
9.เสนอเล่มรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ให้คณบดี/ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายในมหาวิทยาลัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง											↔	

ผลดำเนินการ	ปี 2562					ปี 2563						
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ษ.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
10.ระยะเวลาในการตรวจสอบผ่าน/ไม่ผ่าน										↔		
11.คนบดี/ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยคืนเล่มเพื่อดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารหลักฐาน										↔		
12.ผู้ดำเนินงานลงระบบCHE QA Online จากผลการดำเนินงานของเล่มรายงานการประเมินตนเอง (SAR)											↔	

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและระบบติดตามจากการปฏิบัติงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ
- 2) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านขององค์ประกอบ และตัวบ่งชี้
- 3) เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงานประกันคุณภาพให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คำนวณว่าในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่าง 70 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามเพศ อายุ ประเภทบุคลากร วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ แบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติที่คำนวณต่างๆด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (PSPP) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ ซึ่งมี 5 ระดับ คือ ระดับพอใจมากที่สุด ระดับพอใจมาก ระดับพอใจมาก ระดับพอใจน้อย ระดับพอใจน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลจากการศึกษาการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ แสดงว่า ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เห็นว่าการการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า ได้นำปัญหาอุปสรรคเข้าประชุมคณะกรรมการบริหารคณะและคณะกรรมการประจำคณะ เพื่อนำข้อเสนอแนะคณะกรรมการมาปรับปรุงและพิจารณาเป็นแนวทางแก้ไขในงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ เพื่อใช้ในการพัฒนาแนวปฏิบัติของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับให้มีประสิทธิภาพของการทำงานให้เป็นแนวทางที่ดีและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นขั้นตอน ระบบและกระบวนการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการปฏิบัติงานของการประกันคุณภาพ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามีการประชุมผู้รับผิดชอบด้านงานประกันคุณภาพและมีการแบ่งแยกองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ให้กับผู้ที่รับผิดชอบได้อย่างชัดเจน จึงทำให้มีการพัฒนางานด้านประกันคุณภาพได้อย่างเป็นระบบ และทางคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังได้มีการจัดอบรมให้กับผู้ที่รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วม โครงการเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในงานประกันคุณภาพมากขึ้น จึงทำให้ผู้รับผิดชอบนั้นสามารถที่จะควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ

และประเมินผลได้ แสดงว่า การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับ มากที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยขออภิปรายผลที่ได้จากการศึกษา และสรุปผลการศึกษาของแบบสอบถาม ดังนี้

โดยภาพรวมของการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่าใน ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ด้าน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการดำเนินการตามแผนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.10$) รองลงมาคือด้านการวางแผนปฏิบัติงาน มี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.09$) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$) และด้านการ ตรวจสอบประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.91$)

1) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน

การตอบแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดย ในภาพรวมด้านการวางแผนปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.09$) พบว่าอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้มีการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.34$) และรองลงมาคือ มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.26$) และมีการชี้แจงรายละเอียด ก่อนการดำเนินงาน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$)

2) ด้านการดำเนินการตามแผน

การตอบแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดย ในภาพรวมด้านการดำเนินการตามแผน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.10$) พบว่าอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพระดับคณะ โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.30$) รองลงมาคือ การดำเนินการตามแผน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.29$) และมีการติดตามผลการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$)

3) ด้านการตรวจสอบประเมินผล

การตอบแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดย ในภาพรวมด้านการตรวจสอบประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.91$) พบว่าอยู่ใน ระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแบ่งองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยมี

ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.00$) รองลงมาคือ มีการจัดระบบเพื่อการรวบรวมเอกสารหลักฐานตามตัวบ่งชี้ได้ชัดเจน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.94$) และมีการวิเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาและปรับปรุงของงาน โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.91$)

4) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง

การตอบแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยในภาพรวมด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$) พบว่าอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผลการดำเนินงานของการจัดเก็บเอกสารหลักฐานไม่ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$) รองลงมาคือ มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องโดยติดตามผลการดำเนินงานตามไตรมาส โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.06$) และมีการนำผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง(SAR) ในปีต่อไป โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.99$)

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัย การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ ซึ่งสามารถต่อยอดเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 2) ในบ้างองค์ประกอบหรือตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ผู้บริหารอาจต้องร่วมดำเนินงานกับบุคลากรด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ เพื่อทำการจัดลำดับปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ซึ่งอาจทำโดยการพิจารณาในการแก้ไข ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และความยากง่ายในการแก้ปัญหาและการแก้ไขปัญหาโดยการหาแนวทางให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 3) บุคลากรทุกคนควรร่วมประชุมรับทราบและแสดงความคิดเห็นพร้อมกันในการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะเพื่อให้บุคลากรทุกคนเกิดความเข้าใจ
- 4) ควรเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานเพื่อลดการเก็บเอกสารที่ซ้ำซ้อนกันควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและมีการปรับปรุงการเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกียรติศักดิ์ ทันจันทร์. (2543). การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน.(2549). มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ
การประกันคุณภาพในสถานศึกษา. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- ณัฐพล ชุมวรรฐายี.(2545). บัณฑิตสู่การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตพอเพียง.
- ดวงดาว ทองผ่อง.(2545). สภาพปัญหาและการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ทบวงมหาวิทยาลัย.(2544). การประเมินคุณภาพภายนอกระบบอุดมศึกษา. อนุสารอุดมศึกษา
นครินทร์ ขาวผ่อง. (2547). กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการประกัน
คุณภาพภายใน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเพชรบุรี
- นิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, สำนัก. (2546). รายงานวิจัยปฏิบัติการพัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์
- ประสาน แสงเพชร. (2548). การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุ
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
กาญจนบุรี.
- ประเสริฐ สุทธิประสิทธิ์.(2545,กันยายน-ธันวาคม).กระบวนการประกันคุณภาพ
สถาบันอุดมศึกษาไทย.วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช.15,หน้า105-108

ไพบูลย์ เปานิล.(2543).การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาโปรแกรมวิชา
เทคโนโลยีการศึกษา สถาบันราชภัฏ. ปริญญาโทการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต,
เทคโนโลยีการศึกษา.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุวิมล ราชชนบริบาล. 2541. “การศึกษากระบวนการประกันคุณภาพทางการศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย”,วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิตสาขาสาขาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก.(2549). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

วันชัย ศิริชนะ.(2540).การประกันคุณภาพกระแสหลักการปฏิบัติรูปอุดมศึกษาไทย.

กรุงเทพมหานคร:ทบวงมหาวิทยาลัย.ส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาแห่งชาติ, สำนัก.(2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา:เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก.กรุงเทพฯ:สทศ.

อมรวิทย์ นาคทรรพ. (2540).ในกระแสแห่งคุณภาพ : ข้อเสนอจากงานวิจัยศึกษาแนวโน้ม
ความเคลื่อนไหวด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ
ต่าง ๆ ทั่วโลก.กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

อมรวิทย์ นาคทรรพ. (2543).บนทางสู่คุณภาพ : รายงานการติดตามผลการประกัน
คุณภาพและรับรองมาตรฐานอุดมศึกษา.กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการปฏิรูปอุดม
ศึกษา.

อุทุมพร จามรมาน.(2542) การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.กรุงเทพฯ :
พินิจพิบลิจซิง.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

1. แบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

แบบสอบถาม

การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อย่างต่อเนื่อง ไม่มีผลกระทบใดๆต่อผู้ตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ผลโดยรวมเท่านั้น
2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อที่ตรงกับสถานภาพที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 25 ปี () 26-30 ปี () 31-35 ปี () 36 ปีขึ้นไป

3. ประเภทบุคลากร

() ข้าราชการ () พนักงานมหาวิทยาลัย () พนักงานราชการ
() ลูกจ้างประจำ () ลูกจ้างชั่วคราว

4. วุฒิการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

5. ตำแหน่ง

() ผู้ช่วยศาสตราจารย์ () รองศาสตราจารย์ () ศาสตราจารย์
() อาจารย์ () เจ้าหน้าที่

6. ประสิทธิภาพการทำงาน

() 1-5 ปี () 6 - 10 ปี () 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนของแบบสอบถามการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คะแนน 5 = การพัฒนาพอใจมากที่สุด

4 = การพัฒนาพอใจมาก

3 = การพัฒนาพอใจปานกลาง

2 = การพัฒนาพอใจน้อย

1 = การพัฒนาพอใจน้อยมาก

ดำเนิน	ระดับ					ค่าเฉลี่ย	ค่า ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
	5	4	3	2	1			
(1) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน								
1.การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในคณะ								
2.ชี้แจงรายละเอียดก่อนการดำเนินการ								
3.มีการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ								
4.การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ								

ดำเนิน	ระดับ					ค่าเฉลี่ย	ค่า ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
	5	4	3	2	1			
5.แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน รับผิดชอบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ								
6.การประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เกี่ยวข้อง กับการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในระดับคณะ								
(2) ด้านการดำเนินการตามแผน								
7.การจัดแผนพัฒนาคุณภาพระดับคณะ								
8.การกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทาง ดำเนินงานตามองค์ประกอบและตัว บ่งชี้								
9.ดำเนินการตามแผน								
10.การติดตามผลการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่องสม่ำเสมอ								
(3) ด้านการตรวจสอบประเมินผล								
11.มีการแบ่งองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน								

ดำเนิน	ระดับ					ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
	5	4	3	2	1			
12.แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจผลการ ดำเนินงานการจัดทำเล่มรายงานการ ประเมินตนเอง(SAR)								
13.จัดทำระบบเพื่อการรวบรวมเอกสาร หลักฐานตามตัวบ่งชี้ได้ชัดเจน								
14.มีการวิเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาและ ปรับปรุงของงานจัดทำรายงานการ ประเมินตนเอง(SAR)								
15.มีการให้ผู้รับผิดชอบนำเสนอการ ดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่รับผิดชอบตาม ไตรมาส								
(4) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง								
16.วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผลการ ดำเนินการจัดเก็บเอกสารหลักฐาน ไม่ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด								
17.การปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่าง ต่อเนื่องโดยติดตามผลการดำเนินงาน ตามไตรมาส								

ประวัตินักวิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางลักษณัณณา กิจจรัส

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mrs.Luckana Kitcharat

2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1679900047462

3. ตำแหน่งปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ 67000

โทรศัพท์ (056) 717122 ต่อ 2703 โทรสาร (056) 717123

โทรศัพท์มือถือ 086-2040049

E – mail : Pong-su@hotmail.com

5. ประวัติการศึกษา

ระดับปริญญา	สถานศึกษา	ปีที่สำเร็จ	ประเทศ
วิทยาศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	2551	ประเทศไทย

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

7.1 หัวหน้าโครงการวิจัย :

1.การศึกษาพฤติกรรมการรับประทานอาหารเข้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

2.การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้ห้องปฏิบัติการ ของหลักสูตรสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

3.การศึกษาระบบกลไกการติดตามงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของระดับหลักสูตร ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

4.การเปรียบเทียบระบบกลไกการติดตามการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)

ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

5.การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

7.2 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว :

1. การศึกษาพฤติกรรมการรับประทานอาหารเข้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้ห้องปฏิบัติการ ของหลักสูตรสาขาวิชาสาธารณสุข
ศาสตร์
3. อัตราความชุกของโรคพยาธิเข็มหมุดในเด็กก่อนปฐมวัย เขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
4. อัตราความชุกของโรคพยาธิเข็มหมุดในเด็กปฐมวัย เขตอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
5. การศึกษาอัตราชุกภาวะพร่องเอนไซม์กลูโคส 6 ฟอสเฟต ดีไฮโดรจีเนสใน นักศึกษาหลักสูตร
สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
6. การศึกษาระบบกลไกการติดตามงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของระดับหลักสูตร ของ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
7. การเปรียบเทียบระบบกลไกการติดตามการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)
ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

7.3 งานวิจัยที่กำลังทำ :

- การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์